

Kupředu levá, kupředu pravá materiál pro učitele

Materiál je inspirací pro učitele, jak s tématy filmu pracovat.

Film *Kupředu levá, kupředu pravá* je vhodný pro školní projekce středních škol a gymnázií. Tematicky se hodí do předmětů *Občanská nauka / Základy společenských věd (zvláště politologie)*, *Dějepis*, *Český jazyk* a k průřezovým tématům *Mediální výchovy* a *Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech*.

Vypracovala Hannah Nováková

V případě zájmu o školní kinoprojekce využijte následující kontakty

Praha: Marie Bromová, Projekt Film a škola, kino Aero, Biskupcova 31, Praha 3, aeroskola@kinoaero.cz, tel.: 608 960 016

Mimopražští: Jakub Němeček, program@aerofilms.cz, tel.: 572 501 989, gsm. 775 920 082

O filmu

Kupředu luvá, kupředu pravá

ČR 2006

námět, scénář, režie Linda Jablonská

producent Milan Kuchynka

výroba Negativ a FAMU

distribuce Aerofilms

72 min | nosič DVD | formát 16:9 | česká verze | titulky anglické (volitelné)

Kdo jsou mladí lidé, kteří nám mohou za pár let vládnout? Režisérka Linda Jablonská sleduje činnost mladých konzervativců a komunistů od loňského 17. listopadu do letošních parlamentních voleb. Co najdete v knihovničce mladé levice a co u mladé pravice? Dovedli by si jedni představit, že by chodili s člověkem, který kope za druhou stranu? Jaké mají rodinné zázemí, co je k politice přivedlo? A hlavně - co se stane, když se sejdou všichni dohromady, třeba na 1. máje?

David z Komunistického svazu mládeže by po vyhraných volbách nejradši odjel s traktorem budovat kolchoz, s Veronikou se seznámili na zájezdu po stopách Slovenského národního povstání. Jirka by bral post ministra vnitra, Honza se klaní památce sestřeleného sovětského letce, Marek obětuje veškerý volný čas kandidatuře na předsedu Mladých konzervativců a druhý Honza dal mamince k Vánocům plakát Václava Klause. Ve filmu se tak obrazně setkávají Stalin, Che Guevara a Miroslav Grebeníček s Georgem Bushem a Václavem Klausem, panelákové 1+1 stojí proti luxusnímu darovanému bytu a revolta proti rodičům kontrastuje s pokračováním v otcovské tradici. Ať už se šestice hrdinů dokumentu Kupředu levá, kupředu pravá dívá nalevo nebo napravo, všichni si k problémům, které věk kolem dvacítky obnáší, přibrali navíc starost o věci veřejné.

Mohla by to celé být jen zábavná hra na politiku, kdyby někteří z hrdinů filmu už teď skutečně nefigurovali na kandidátkách parlamentních stran. Pokud chcete vědět, jakým způsobem hodlají ovlivňovat věci, které se týkají nás všech, Kupředu levá, kupředu pravá vás s nimi seznámí. Za deset let by totiž mohlo být pozdě.

Historie | zachytili jste ve filmu...? Víte...?

MOŽNÉ OTÁZKY K DISKUSI:

● Na začátku filmu je ukázka z Televizního týdeníku. Z jakého roku byl? Proč zvolila dokumentaristka zrovna volby tohoto roku?

● Víte, jaká byla tehdy (po druhé světové válce) situace? Politická, sociální, kulturní?

● Proč tehdy komunisté volby tak jednoduše vyhráli? Co slibovali?

Odpovědi mohou za domácí úkol studenti nalézt na www.totalita.cz.

● Začala totalita už roku 1946?

[[Ne, až 1948.](#)]

Co se tehdy stalo? Říká vám něco Vítězný únor?

● Vyjmenujte významné roky pro Československo/Českou republiku od konce druhé světové války do současnosti.

● Co byl Košický vládní program?

● Co se stalo 17. listopadu? Jakého roku? Co se během komunismu slavilo 17. listopadu? Kdo byl Jan Opletal?

● Znáte některá hesla sametové revoluce?

[[Máme holé ruce, Havel na hrad, Jakeše do koše, Nejsme jako oni...](#)]
Hesla vysvětlete.

● Zemřel během sametové revoluce někdo?

● Kdo byl tehdy Václav Havel? Kdy se stal prezidentem?
[[29. prosince 1989.](#)]

● Co byste u sebe zřejmě měli, kdybyste šli tehdy na demonstraci?

[[Trikolóra, vlajka, transparent ... klíče](#)]

Proč klíče?

● Jak ve filmu říkají 17. listopadu 1989 mladí komunisté?

[[Kontrarevoluce.](#)]

● Co byla normalizace?

● Ve filmu padlo slovo pětiletka.

Vzbudilo to nějakou reakci a proč?

[[Pětiletka - Pětiletý plán - základní ekonomická](#)

[koncepte SSSR a ostatních socialistických zemí. Podle nich se organizovalo celé hospodářství země. Bylo přesně dáno, kolik a kde se bude čeho vyrábět.](#)]

● Mladý komunist z Čech nechápe postoj nějakého účastníka berlínské demonstrace, který neuznává Stalina, ale Lenina má rád. Dokážete vysvětlit postoj německého komunisty? Dokážete vysvětlit postoj Čecha?

● „Pánbíček má komunisty rád.“ Není to protimluv? Jak se

slučovalo náboženství s komunismem před rokem 1989?

● Jak vypadaly volby za totality? Jaká byla omezení a jaké svobody byly za totality?

[[Bylo možné volit pouze jednu stranu, jiná nebyla. Volby byly povinné. Kdo se k volební urně nedostavil, byl označen za podezřelého. Poslední volby, kde bylo na výběr, byly první poválečné, tedy v roce 1946. Volby za komunismu byli jen formální. Volební výsledky se oznamovaly pouze v procentech a vždy byly nadnesené stejně](#)

JAN OPLETAL byl studentem medicíny, který byl na protinacistickém protestu 28. října 1939 postřelen, 11. listopadu 1939 zemřel. Rozloučení, které se v Praze konalo 15. listopadu 1939, se proměnilo v demonstraci proti nacismu. Tentýž den bylo v Berlíně rozhodnuto o uzavření českých vysokých škol na tři roky (do konce války však otevřeny nebyly) a o zastřelení studentských představitelů (bez soudu bylo popraveno devět lidí). Další studenti (1100 až 1200) měli být deportováni do koncentračních táborů - ty se tehdejší protektorátní vládě podařilo téměř všechny osvobodit. Razie začala 17. listopadu 1939 v Praze, Příbrami, Brně a Olomouci. / O dva roky později v Londýně byl 17. listopad prohlášen za Mezinárodní den studentstva. Tento svátek byl komunisty ctěn a oslavován. / V roce 1989 měl být tento svátek uctěn na povolené připomínkové akci studentů, kteří se sešli v Praze na Albertově a přes Vyšehrad došli na Václavské náměstí. Na Národní třídě byl poklidný protest rozeznán Veřejnou bezpečností (tehdejší policie). Tak začala tzv. Sametová revoluce. 18. listopadu se ke stávkujícím přidali herci, místo představení četli projevy k zásahu proti studentům. Strhla se vlna stávek a demonstrací po celé republice, která vedla k odstranění komunistického režimu. Podobně se v té době komunismus blížil svému pádu již v celé Evropě. / Dnes je 17. listopad státním svátkem – nese jméno Den boje za svobodu a demokracii - v jeho rámci si připomínáme události roku 1939 i 1989.

jako další zprávy o úspěších.]

● Která jména významných státníků jsme ve filmu zaslechli?

[Václav Klaus, Margaret Thatcherová (alias Železná lady), George Bush, Ronald Reagan, Ho Či Min, Che Guevara, Lenin, Stalin, Gustav Husák, Štrougal, Ludvík Svoboda]

Kdo jsou ti lidé?

● Kolik českých/československých prezidentů vládlo ve svobodném režimu? Znáš všechny naše prezidenty?

● Proč na demonstraci zpívají hymnu? Zpívají všichni i slovenskou část?

● Ve filmu zpívají komunisti ještě jednu významnou píseň. Jakou?

CÍRKEV

„V procesu ničení a kontroly občanské společnosti byly pro komunistickou moc církev významným objektem. Zvláště katolická církev byla trnem v oku režimu. Proto ihned po uchopení moci se komunisté zaměřili na potlačení jejího vlivu s cílem úplné likvidace. Církev a její představitelé byla pronásledována v celém tzv. socialistickém bloku.“
<http://www.totalita.cz/cirkev/cir.php>

Měla být vytvořena tzv. „národní církev“ - oddělená od Vatikánu a plně podléhající státu. Byla omezena práva církevních hodnostářů, pokud to nebylo víc...

Církevní oběti procesů jen v červnu 1956: odsouzeno celkem 433 církevních hodnostářů, kněží a bohoslovců. 383 bylo odsouzeno za velezradu, 129 dostalo trest deset let, 148 od deseti do patnácti let, 63 od patnácti do dvaceti let, 39 nad dvacet let, 54 ostatní tresty. Důvody: v prvním monstrprocesu (od 1.3. do 4.4.1950) odsoudili deset významných církevních hodnostářů za následující zločiny: špionáž, přechovávání zbraní, nenávisť k režimu, přípravu převratu a pro spolupráci s gestapem. Páter Mastilák dostal doživotí, ostatní celkem 132 let. Vina byla většinou vykonstruovaná, stejně jako u dalších procesů.

Aktivita

PŘED FILMEM >

● Vyzpovídej rodiče, prarodiče, lidi, kteří komunismus zažili. Ptej se na jejich zkušenosti s tehdejší režimem. V čem byl život jiný než dnes? Jaké si pamatují zvyky, povinnosti, které dnes nemusejí dělat? A co dnes musejí dělat? V čem byla pozitiva režimu, v čem to bylo naopak špatné? Své poznatky přednesete ostatním a diskutujete o nich.

PO FILMU >

● Ptejte se žáků: Jak dobu komunismu reflektují mladí komunisté? Jak ji vnímají mladí konzervativci? Jak ji vnímají ti, kterých jste se ptali?

● Na základě informací z hodiny vymyslete k 17. listopadu 1989 heslo a vyrobte z něj transparent.

NORMALIZACE bylo období po invazi 21. srpna 1968 – čistky ve všech oblastech politického i společenského života, znamenaly velký krok zpět. Odpůrci režimu již nebyli popravováni, byli jen vězněni, zbavováni občanských práv - zákaz publikování, vzdělávání jich samotných nebo jejich dětí... Pokud tam ještě nebyli, byli intelektuálové „přesazeni“ do kotelen a skladů.

Český jazyk

| Slova tendenční a příznaková,
přínos ideologie do jazyka...

● Rozdíl mezi slovy lid a lidé: cítíte v těchto slovech rozdíl?

[Slovo lid se vztahuje k masám. Slovník vydaný ještě za komunismu v roce 1989 slovo lid definuje jako: „široké pracující vrstvy společnosti, v třídní presocialistické společnosti nevládnoucí, porobené třídy, jediným nástrojem moci ve státě... “ To není třeba komentovat.

Často se to užívalo v provoláních: Lide český! Lide, povstaň!

Lid je slovo hromadné – komunismus si v takových liboval, vyplývá to z kolektivismu (např. mládež, dělnictvo...)

Oproti tomu slovo lidé se vztahuje k člověku.]

● Ve filmu byl použit výraz „stát se nepohodlným“. Co to doslova znamená?

[Je to eufemismus – zjemnělý výraz, fráze.]

● Vysvětli slovo mládežníci. Jsou to mladí lidé? Mládež?

[Ne, jsou to členové mládežnické organizace, příslušníci svazu mládeže. Ten ještě donedávna fungoval, ale v říjnu 2006 byl Ministerstvem vnitra rozpuštěn, neboť prosazoval myšlenku nahrazení soukromého vlastnictví vlastnictvím společenským, což se neztotožňuje s demokracií.]

● Vysvětli pojem normalizace – co se pod ním schovávalo?

[Slovník spisovného jazyka českého z roku 1989 slovo vysvětluje, že je od slova normalizovat, má za úkol sjednocení, uvedení v normální stav. Pod hlavičkou normalizace byli lidé, kteří si mysleli něco jiného, než bylo povoleno, věznění, zbavování práv. (viz

kapitola Historie)]

● Ve filmu padlo slovo pětiletka. Co je to?

[viz. kapitola Historie]

● Kdo je soudruh?

● Víte, co bylo JZD? Co je kolchoz?

[Zkratka pro kolektivní zemědělské hospodářství v SSSR. Českou obdobou je JZD.]

● Komunismus měl svébytný jazyk, v souvislosti s tehdejší režimem vznikla spousta nových pojmů a slov, která po roce 1989 přestala existovat, přestala se používat. Můžeme je považovat za slova archaická? Hodně tehdy vzniklých slov bylo „přirozeně“ přejato z ruštiny – bezpartajní, kulak např.. Víte, co znamenají?

Mediální výchova

● V závěru filmu si mladý komunista stěžuje, že ODS má koupená nějaká média. Pamatuješ si která? Souhlasíš s tím? Jak se to dá zjistit? Jak se to dá prokázat?

[Bud' se dá vysledovat přímá faktická napojenost médií a politické strany nebo se dělají tzv. obsahové analýzy textů. Jednu takovou obsahovou analýzu dělal v roce 2004 internetový deník Česká media (www.ceskamedia.cz), zkoumal tehdy vyváženost článků Práva o ČSSD. Výsledek ukázal, že Právo stranilo ČSSD, neboť 75 procent informací o ČSSD ve 42 článcích podávali členové strany, 21 procent informací bylo od ODS a jen dvě procenta patřila komunistům a lidovcům. Jméno Stanislava Grosse (tehdejšího premiéra) se objevilo v 33 procentech zkoumaných textů, čímž výrazně „porazil“ své politické kolegy.]

● V analýzách se zkoumá četnost výskytu politika v médiu, způsob, jak se o něm referuje a kdy (špatná zpráva těsně před volbami), kolik prostoru dostává ve srovnání s opozicí (v celém deníku či v jednotlivém článku).

● Jak to vidíte vy? Jsou jiné deníky, televize propojeny s nějakými stranami? Zkuste sledovat některé noviny!

● Je propojení s politikou protizákonné? V jakém případě? [Proti zákonu je to jedině v případě, když je politika napojena na Českou televizi nebo Český rozhlas. To jsou veřejnoprávní média, a jako taková mají ze zákona sloužit pouze veřejnému zájmu, nikoli konkrétní politické straně nebo politice vůbec (viz vánoční krize v České televizi 2000). Tímto jsou zaručeny na jakéko-

li moci nezávislé informace. Máte-li nějakou stížnost na Českou televizi (Český rozhlas), obraťte se na Radu České televize (Radu Českého rozhlasu) nebo na Radu ČR pro rozhlasové a televizní vysílání. / U komerčních médií se „spolupráce“ s politikou hodnotí jako neetická, ale můžeme proti tomu udělat jedině: nekupovat je. Napojení na politiku porušuje podstatu médií jako nositele nezájaté a vyvážené informace, proto se s tím nikdo nechlubí. V praxi pak záleží na tom, co „dovolí“ šéfredaktoři a vydavatelé média. / Týká se to zpravodajství, nikoli publicistiky (Zkuste si napsat komentář, a nemít přitom názor!).]

● Jak to bylo s médii za komunismu? [Dnes jsou média u nás pojímána jako hlídací psi demokracie. Tehdy moci sloužila, šířila propagandu vlády. Tehdejší média byla narozdíl od současných, na moci nezávislých médií, která jsou samá špatná zpráva, velmi pozitivní.]

● Jak to bylo s médii před komunismem?

[U nás byla média od svého počátku hodně politická (noviny vydávaly politické strany, nebo měly silný vliv na to, co se psalo: slavný odchod bratří Čapků z Národních listů – Josef vyhozen, protože se mu nelíbila političnost listu, Karel odešel z protestu s ním. Etické kodexy, které v různé míře ctí převážná většina médií (ať už vlastní redakční nebo mezinárodní), jsou vynálezem celkem novým. Noviny vznikly spíš jako místo pro názor.]

● Měla by média plnit i politické cíle? Co vlastně mají média dělat?

● Víte, co je propaganda?

Ukázky propagandistických plakátů: <http://www.socrealismus.info/>
Ukázky socialistických reklam: <http://www.pepik.net/index.php?id=total>

● Najdete zásadní rozdíl mezi současnými a komunistickými reklamami?

[Dříve byly reklamy na jednotlivé suroviny – např. na česnek – dnes by taková reklama propagovala jednotlivého dovozce česneku, nebo konkrétního pěstitele. / Dříve byly reklamy na věci základní potřeby. Vzbuzoval se tak pocit, že můžeme režimu děkovat, že máme vůbec co jíst – srovnávalo se se společností kapitalistů, kde chudí umírají hladem, a také s válečným stavem, který si hodně lidí tehdy pamatovalo.]

Straní film některé ze stran?

Aktivita

● JMÉNA

Rozdělení do dvou skupin, třeba: Vytvořte si kartičky s křestním jménem nebo příjmením buď pravicového nebo levicového politika. Studenti si kartičky losují a hledají svoji polovičku, aby složili celé jméno.

VÁCLAV

MARGARET

GEORGE

RONALD

CHE

HO

KLAUS

THATCHEROVÁ

BUSH

REAGAN

GUEVARA

ČI MIN

GUSTAV HUSÁK
MIROSLAV GREBENÍČEK
MIREK TOPOLÁNEK
FIDEL CASTRO

Vymyslete další.

● **PR MANAŽEŘI**

Vytvoří se dva tábory: levice X pravice. Příslušníci však nejsou stoupenci jednotlivých stran, ale jejich PR manageři najatí jednou ze stran, aby jim uspořádali předvolební kampaň.

● **ÚVAHA NAD CÍLOVOU SKUPINOU**

Nejprve si z filmu uvědomte, jaká byla „cílová skupina“ komunistů a konzervativců. Komu se nabízejí, koho chtějí získat?

Pak si stanovte vlastní: Komu máte co nabídnout? Kdo by mohl vaše cíle podpořit? Kdo vás asi zřejmě bude volit? Budete se snažit získat tu skupinu, která vás určitě volit nebude, nebo tu, která není rozhodnutá?

Podle toho, jak vypadají vaše cílové skupiny, jim připravte lep, na který by se mohly chytit.

Jaké budou vaše slogany? (vzhledem k cílovým skupinám a vašemu programu)

Vymyslete všechny možné způsoby, jak cílovou skupinu (cílové skupiny) oslovit. Kde, jak?

Kdy s kampaní začnete? Rozvrhněte v čase jednotlivé formy oslovení – kdy začít s propagací v tisku, kdy začít s předvolebními meetingy (např. dva dny před volbami musejí volební kampaně skončit)

Vyberete si k propagaci jen některá média, nebo všechny?

Kde všude budete propagovat své jméno a jak?

Od klasické inzerce v médiích, přes reklamu venku na billboardech, až po balón s názvem vaší strany, v nichž

budete vozit zájemce. Od podplacení novinářů, aby o vás psali hezky, až po vytažení (vymyšlení) kauzy na někoho z opozice.

Bude vaše kampaň postavená na tom, jak jste dobří, nebo na tom, jak špatní jsou vaši protivníci? Proč?

Budete vydávat vlastní noviny nebo časopis? Jak jej budete distribuovat? O čem do nich budete psát?

Předvolební meetingy: koncerty, divadla, zábavná odpoledne pro děti, živá hudba k tanci i poslechu, odpoledne s kuchařem... vymyslete další akce Kde a kdy, kolik jich bude? Co materiálního potenciálním voličům nabídnete? Bude rozdávat? Prodávat? Jaké propagační předměty?

Využijte k propagaci nějaké známé tváře? Jaké? A proč?

Budete dbát o vizáž, veřejné vystupování svých politiků? Co jim doporučíte?

Vaši politici musejí být vidět. Kde všude je můžete zviditelnit? Najednou začnou dělat aktivně či pasivně všechny možné sporty, všechnu možnou kulturu, výrazné koníčky, dobročinnost, v této době nejen jejich manželky. Inspirace pro učitele např. v časopisu Týden 44/2006, rozhovor s Pavlem Bémem je doplněn sérií fotografií, z nichž je patrné, jak o tomto přemýšleli PR-agenti Pavla Béma či ODS.

Protlačte své tváře do televize – kam je lze umístit do televizního programu? Do talk show, v zahraničí byl dokonce někdo v reality show, zpravodajské diskusní pořady a další.

Politologie

● **Levice a pravice – proč se politické spektrum dělí zrovna takhle? Kdy to tak poprvé bylo nazváno?**

[Za Velké francouzské revoluce (1789–1794) - podle rozsažení poslanců ve francouzském Konventu.]

● **Jaké jsou extrémní podoby pravice?**

[**Fašismus – otevřená diktatura vycházející z nacionalismu nebo rasismu vznikla bez historických kořenů jako výplod situace mezi světovými válkami. Fašistická strana vznikla roku 1921 z teroristické organizace, do čela se postavil Mussolini, do roku 1926 zlikvidovali parlamentní demokracii. Pak se fašismus velmi rychle šířil dále do Evropy.**

Nacismus – spojení dvou doktrín: fašistické koncepce státu vedeného vůdcem ztělesňující národní vůli a rasistické nadřazenosti árijské rasy a oprávněnosti porobení všech.

Našel hodně stoupců, neboť měl pro každého něco: dokázal v sobě spojit mnohé směry (socialismus, antisemitismus a nacionalismus). Když se NSDAP dostala k moci, opustila sliby a jejími základními principy bylo: vůdcovství, důraz na rasovou čistotu a národní expanze.

Neonacismus a další.]

● **Jaké jsou nedostatky a slabé stránky pravicové politiky?**

[**nechuť ke státnímu přerozdělování peněz, placení daní / “každý kope sám za sebe, a když na to někdo nemá, má smůlu” / příliš nepodporuje ekologická témata (= Klasova trešnička na dortu) / kariérismus...]**

● **Zamyslete se nad výhodami a nevýhodami toho, když mladí lidé vstupují do politiky (např. ve dvaceti**

letech). Mají už dostatek zkušeností? Neměli by počkat, až se dozví něco z praxe a něco zažijí?

● **Mladý komunista četl Kapitál. Co je to? Znáte další významné spisy?**

● **Komu patří původně citát z filmu “Komunismus - opium lidstva.” ? Jde o pozměněný výrok jistého muže. Jak zní originál, kdo jej řekl a co tím chtěl říct?**

Psychologie

A photograph of a man in a forest, looking slightly to the right. His right hand is raised in a fist, clenched. The background shows trees and sunlight filtering through the leaves.

● Jaké touhy a pocity mají hrdinové filmu?

[Touha lidí někam patřit (skupinová identifikace), touha mít společný cíl atd.]

● Dovedete si představit soužití lidí opačného smýšlení? Najděte ve svém okolí kontrasty, které by vám osobně mohly vadit – s kým byste nemohli chodit? Skejťákovi by mohla vadit diskofilka atd.

● Mají mladí komunisté a mladí konzervativci něco společného?
[Velká slova, proslovy, chtějí měnit svět, mají pevný názor na svět, odvolávají se na texty, na své vůdce, jsou podporováni základnou spolusmyslejších, nejsou to moc individualisté, nemají svoje vlastní originální myšlenky, politika je jejich světonázor, prorůstá do celého osobního života (mámu kárá, že ho nepropaguje, partneři souhlasí, oblíbená literatura spojená se směrem), černobílé vidění světa. Věří svým vůdcům, jsou jim velmi oddáni.]

● V čem jsou rozdílní?

[Jsou si hodně podobní, jen jsou na opačných koncích politického spektra.

Komunisté budou spokojeni až tehdy, když budou vládnout sami, oproti tomu konzervativci ctí zásady pluralitní demokracie.

Komunisté jsou větší idealisté, snílkové, utopisté – oproti na zemi stojícím konzervativcům.

Komunisté nepřipouštějí jiný výklad dějin, než ten, co je v „jejich“ knihách (vydaných před rokem 1989).

Vzhled komunistů odkazuje před rok 1989 (mýtus zlatých časů), zatímco konzervativci si svůj vzhled pěstují

podle současných módních zásad (i když konzervativních).]

● Došlo při demonstracích ve filmu k nějakému ohrožení, fyzickému napadení? Čekali aktéři nějaké ohrožení? Jsou tam nějaké obavy - na jedné nebo druhé straně?

[Komunisté: Můžeme sem utéct, přes dveře se nedostanou.

Konzervativci: když na vás budou plivat atd.]

● Proč se vyhledávají?

[Konzervativce surfuje na stránkách, podle druhých si plánují akce...]

Zdroje

Žaloudek, K.: Encyklopedie politiky a další encyklopedie. Praha 2004
Koltán, P.: Demokracie ve stínu. Ostrava 2003.

www.totalita.cz

www.socrealismus.info

www.pepik.net/index.php?id=total

ROZDÍL V PROGRAMECH A POŽADAVCÍCH LEVICE A PRAVICE

LEVICE:

Charakteristiky levice:

- obhajoba zájmů nižší a střední vrstvy společnosti (především hájí práva zaměstnanců proti zaměstnavatelům)
- prosazování jejich účasti na politice (prostřednictvím odborů např.)
- důraz na sociální rovnost, ochranu sociálně slabších
- důraz na rovnost příležitostí a vlastnictví (preferují státní a družstevní vlastnictví)
- prosazují kolektivismus oproti individuálním iniciativám (kolektivní podnikání X soukromému)
- velké sociální zabezpečení (díky vysokému zdanění příjmů, díky větším státním zásahům do hospodářství)

Příklady evropských levicových stran: sociálnědemokratické strany, socialistické, radikální strany a také strany zelených. Patří sem také extrémní levice (komunistické strany), které jsou velmi podobné extrémní pravici.

PRAVICE: je konzervativní část politického spektra Do pojmu pravice se vejde mnoho různých stran: konzervativní, křesťansko-demokratické, monarchistické, některé liberální. Krajně pravicové jsou strany fašistické.

Charakteristiky pravice:

- důraz na základní svobody jednotlivce
- odmítání kolektivismu, důraz na individualismus
- důraz na soukromé vlastnictví a svobodné podnikání (tyto podmínky považovány za nezbytné)
- v kultuře spíše konservativismus (tradiční hodnoty)
- důraz na tradice a zvyklosti (konzervativní představy o povaze občanské společnosti)

KONZERVATIZMUS

Charakteristiky konzervatismu:

- jsou proti radikálním změnám, popírají možnost radikální změny

společnosti

- jsou pro tradiční hodnoty ve všech oblastech společenského života
- proč jsou proti změnám: buď
  1. protože současné hodnoty považují za dobré
  2. nebo protože se obávají změny k horšímu
- konzervatismus pro jeho stoupence není ideologie, ale životní postoj
- důležitý pro něj je pragmatismus (přizpůsobování se okolnostem, hledět více na současnou situaci než na základní principy)

Konzervativci: ODS v ČR, Konzervativní strana Velké Británie, republikánské, křesťansko-demokratické strany. Současná vláda G.W. Bushe je neo-konzervativní.

LIBERALISMUS

- Existuje v něm mnoho směrů i protichůdných, společně mají:
- nejvyšší hodnota je jednotlivce, jeho svoboda a jeho práva. Svoboda jednotlivce končí tam, kde se dotýká svobody jiného.
  - jedinec má přirozená práva existující nezávisle na politické moci – ta by je měla ochraňovat
  - tolerance náboženská, morální
  - práva všem nezávisle na rodu, rase, třídě (universalismus)
  - právo na soukromé vlastnictví

Politika M. Thatcherové ve Velké Británii a R. Reagana v USA je neo-liberální.

Politický extremismus spojen s neschopností reálného zhodnocení politické situace a neochotou ke kompromisu, využívá nedemokratických a násilných prostředků = terorismus, komunismus, fašismus, anarchismus

Charakteristické znaky extremismus (dle P. Koltána)

Neomezený politický styl (vše povoleno, přesah do soukromé sféry,

společnost je podřízena myšlence, vůle jednotlivce je vyjádřena státní mocí, strana je poddána vůdci) Příímá akce (bez diskusí, bez ohledu na názory lidí) Kategorie přítel - nepřítel (My, nebo oni. Kdo nejde s námi, jde proti nám.) Vůdcovství (neomezený vládce, tvůrce norem, garant spravedlnosti – žádná dělba moci, každý hodnostář je jeho prodlouženou rukou. Je to mytizovaná postava – syn národa, ideální ve všech směrech. Když je mýtus dokonalý, lidé jej následují všude.) Mýtus, symbolika (Za mýtus se skryje extremismus, legalizují se jím ideje; skrze mytické instituce se dá dobře kontrolovat – vychovávají se tak noví lidé, plně oddaní. Mýtus vůdce: falzifikace osobních dat, zveličování a vymyšlení činů, tvoří se kolem něj neexistující historické souvislosti, události. Moment, kdy se dostává k moci, je často pohnutý, je to zvrát v dějinách – před tím X po tom. Symbolika je pestrá (odznáčky, nástěnky), posiluje mýtus, obsahuje silný patos a úctu k historii (ve filmu scéna, kdy mladý komunista klaní památníku), mají hymny, pozdravy, oslovení, znaky, speciální oděvy, písně, slavnosti, přísahy, rituály). Spasitelské poslání (spasen bude ten, který se chová příkladně, musí si to vybojovat proti nepříteli.) Podrobněji v Koltán, P.: Demokracie ve stínu. Ostrava 2003.